

FORNGUIDEN

**HJORTAHAMMAR,
BLEKINGE**

Publicerad i september 2017.
Ansvarig utgivare: Mikael Jägerbrand.
Författare: Mikael Jägerbrand
Mer info: www.fornguiden.se

Den här spännbucklan är hittad i en av gravarna. Smycket bars under vikingatiden. Foto: SHM

Historik

ca 2 000 f Kr

De första människorna höll till här på Hjortahammar redan under stenåldern. I norra änden av gravfältet satt man vid en lägereld och skärpte sina flintknivar.

ca 200 e Kr

De första gravarna anläggs i norra delen av gravfältet.

ca 900

Gravfältet är som störst och mäktigast. Vid den här tiden håller man troligen regelbundna marknader i närheten av gravfältet, och hamnen används flitigt av köpmän. En rad pålspärrar i skärgården skyddade platsen mot oväntade fientliga flottor.

1815

En bok publiceras där EH Pihl pekar ut Hjortahammars gravfält som platsen där vikingakungen Dager och hans armé fallit och begravts.

1820

20 gravar undersöks av apotekaren Söderström från Karlskrona. Man hittade bland annat en spjutspets, en kniv och fibulor från 900-talet.

1822

Arkeologen Nils Henrik Sjöborg skildrar gravfältet i sin bok "Samlingar för Nordens fornälskare". Han tolkar gravfältet som platsen för ett vikingatida slag.

1844

Den danske arkeologen JJA Worsaae besöker Hjortahammar. Han skildrar gravfältet ingående i boken "Blekingeske Mindesmærker fra Hedenold" (1846).

1875

Ett team från Svenska Familj-Journalen besöker gravfältet men hittar det knappt eftersom det nästan är helt övervuxet av ljung och skog.

FÅR VID FÖREN. En av de många skeppsformade gravarna i Hjortahammar.

HJORTAHAMMAR

Hjortahammar gravfält ligger mycket vackert och täcker en hel udde i Blekinges skärgård.

Här begravde vikingarna sina döda.

Hjortahammar gravfältet ligger så speciellt att det lockat forskare i 100-tals år.

Gravarna ligger på en rullstensås där uråldriga vägar möter en naturlig hamn.

Det här var en så viktig plats under vikingatiden att man skyddade den med stora pålspärrar i vattnen utanför kusten.

Här finns ungefär 110 gravar i nästan alla former som finns:

runda, fyrkantiga, trekantiga och skeppsformade. Förr i tiden var gravfältet mycket större – ett stort grustag har tuggat i sig massor av gravar under åren.

Ungefär en tredjedel av gravarna har grävts ut. Det här skedde under 1800-talet då vem som helst kunde sätta spaden i jorden.

Den förste som undersökte Hjortahammar var apotekaren Moses Söderström som var här på 1820-talet. Hans fynd var framför allt från vikingatidens 800- och 900-tal. Han hittade lite spjutspetsar, pärlor och smycken. De

här finns i dag på Historiska museet i Stockholm.

Det var också Söderström som guidade den danske arkeologen JJA Worsaae år 1844. Denne var så imponerad att han utsåg Hjortahammar till en av de märkligaste gravplatserna i Norden.

I dag är platsen en del i naturreservatet Vambåsa hagmarker. En kort promenad tar dig till ett

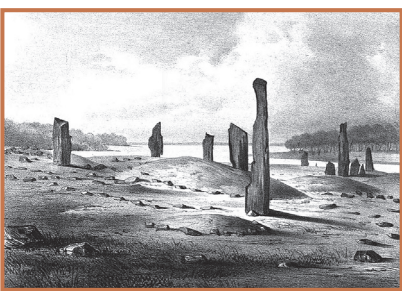
äkt änglandskap med orkidéer och vackra fjärlar. Här finns också 100-tals gamla ekar som stått här i århundraden – kanske vilade vikingarna under några av de här jätteträden.

Mikael Jägerbrand
mikael@jagerbrand.se

1822. Den första avbildningen av gravfältet publicerades i boken "Samlingar för Nordens fornälskare". Teckningen är vacker men inte så korrekt.

1844. Tecknaren A Zeuthen besökte gravfältet med danske arkeologen JJA Worsaae som var mycket imponerad.

1875. Den svenske illustratören C S Hallbeck besökte Hjärtahammar 1875. Hans bild illustrerade en lång skildring i tidskriften Svenska Familj-Journalen.

1946. Foto från 1946 då delar av gravfältet var helt överväxt av skog och buskar.

Kvadratisk stensättning.

Gravhög.

2010. Det finns ungefär 110 gravar i Hjärtahammar; 5 högar, 70 runda stensättningar, 8 kvadratiske stensättningar, 10 skeppssättningar och 4 treuddar. Det finns också många resta stenar som troligen har ingått i en förstörd grav.

Skeppssättning.

Så hittar du hit

Från Karlskrona: Kör väg E22 västerut 15 km. Från Ronneby: Kör väg E22 österut 17 km. Sväng av söderut mot "Hasslö". Kör 3 km. Sväng höger vid skylt "Hjärtahammar gravfält".

Fakta

Ligger: Förkärla, Blekinge.
GPS: N 56 10' 1,7"
E 15° 27' 36,5"

